

- 2) Damals stand der Benediktinerkongregation noch kein Präses vor; besagte Funktion übte der erste Visitator aus. Freundliche Mitteilung von Stiftsarchivar P. Dr. Joachim Salzgeber, Einsiedeln.
- 3) Das Datum der Kirchweihe teilte uns Stiftsarchivar P. Adelhelm Rast, Sarnen, mit.

Original - AH 73, 249 - Blatt 249^v leer

108

1652 Mai 1., Kreta

SCHREIBEN¹ VOM KAPUZINER [UND FELDGEISTLICHEN IN VENETIANISCHEN DIENSTEN] P. KOLUMBAN [VON SONNENBERG] AN [STADT- UND AMTSRAT] BEAT II.² ZURLAUBEN, ZUG

H. Franciscana 11 I 28 Nr. 83

[Transskriptionsversuch:]³

"Suas gratissimas 10. Jan: Tugij datas accepi ac optima pacis foedera [Uttwiler- und Lustdorferhandel 1651] laetanter percepi Nobis nullum adhuc cum Turca foedus presentatur. Ignoscat deus ijs qui causa sunt, qui potius sua quam Publici bonum quaerebant. Certe res Turcae non sunt tales quales aestimantur. Si Domini Veneti bellica aliorum iudicio quirent et intelligunt ac ad bonum finem Deo adiuvante perducere possent tenderent, longe aliter res se haberet nec Turca panem Cretium amplius manducaret. Sed ita volentibus non fit ...

[?] . Sperabamus insultus Turcarum ad civitatem sed C o e c o n i u s florentinus Optimus miles Major huius loci qui ante annum ex desperatione Emtus ad Turcas abiit honoribus et divitijs cum latus[?] assecretis[?] domini Olin Bassae [=H o s a m b e g s a d e A l i] Generalis Turcarum [mit seiner Flotte?] ante Candiam fuit, Tandem deo dante et ex industria Domini Generalis Guil de H a s Patroni mei iam ad nos rediens omnes Turcarum Conatus quasi dissipavit; ab ipso enim omnia illorum secreta nostri habuerunt. Advenit Dominus Generalis regni Jhrr [=Ierusalem?] Jacobus de Riva [=Jacopo di R i v a, v. Venedig] qui sanatisime omnia incipit si ita pergat sermens brevi optinet. Adest et Inquisitor Dominus Frezadin [=Fregadin?] qui super praeterita inquirat utinam onte annum et dimidium venisset non tot millia militum fame et miseria, oculato me teste, perijssent aut ex desperatione ad Turcam abiissent. Inter alias iam infra tanta[?] hebdomadas duae Naves Vaselli perierunt Una ante Civitatem Candiae in Anchoris ex incensia [=incendia] 9 dolia ordinaria pulveris accensa tabulas arbores tormenta bellica et supra 20 homines in aere saltare seu evolare fecerunt aliquot paucos homines ex parte eiecit

qui a piscatoribus extracti et semitosti[?] in civitatem illati sunt. Altera inter Milo[s] et argentieri insulis prioribus Archipelagi. Nam es magno Ventorum impetu et aquae elevatione Navis in Anchoris in scopulum fundi Maris [=Meer von Kreta] allisit, unde plurimi ... [perierunt]. Nova narrabit locotenens B i r c h e r ex luterem [=Luthern] lucermensis ditionis qui amissis uxore filio et omnibus solam vitam salvavit nunc a Domino Logotenente Colonnello [Jakob] K e l l e r de Schmergen [=Schmerikon] vestitus reditus in patriam cogitat. Mere hoc anno plurima Undijs damna gravissima inter lit[ora?]. Die Veneris [=2. Mai] Classis Turcica Navalis Constantinopoli ad nos solvet utinam et illa Christi fidelium ruinam attentens aut in ruinas incideret aut nostro Capitaneo Generali a domino deo traderet quod pro miraculo et fructibus Continuendo orationis Christi stimulans[?] haberi revera posset, nec humano ingenio adscriberemus.

Hisce valeat salutet Dominum Consortem ... [?] Dominum O s w a l d u m ... [?] omnes nostros et Reverendum Dominum Decanum [von Zug?, Oswald S c h ö n]. Deliberaveram propter nimiam pedis miseriam ad balnea ... [?] ire, Sed ex multis rationibus dis[c]edere impediore Deo omnia comittenda sunt qui eduxit si pro ipsius honore et Gloria sit, reducet in omni loco terrarum patet accessus ad caelum nec languit scala Celi et ista de Coelo a Candia quam ab Helvetia. Jam a duobus mensibus nil audivi metita puto tamen Dominum fratrem bene se habere credo quod et ipse reditum in patriam cogitet. ... Hodie primum litteras accepi nescio uti tam olim detentae essent cum aliae priores omnes hunc venerint."

- 1) Beim Entziffern des schwer lesbaren Textes war uns in verdankenswerter Weise Frau Dr. Piroska Máthé, Staatsarchiv Aarau, behilflich.
- 2) Irrtümlich Beat Jakob genannt.
- 3) Abb. des schwer lesbaren Textes am Schluss von AH 73.

Original, mit Siegel - AH 73, 250

1631 Mai 14.

A

ERKLAERUNG VON HPTM. PAUL STOCKER BEZUEGLICH ANGEBLICHER SCHULDEN BEATS II. ZURLAUBEN

"Jch Pauli Stocker des [Stadt- und Amts-]Rats Zug; Bezüge hiemit das myn Lieber Her Vetter [Garde-]Hauptman Beat Zurlouben, auch des [Stadt- und Amts-]Rats